

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
ÖZEL EĞİTİM DERGİSİ

Cilt : 16
Sayı : 3
Yıl : 2015

Ankara
2015

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASİMEVİ
İncitaşı Sokak No: 10
06510 Beşevler/ANKARA
Tel: 0 (312) 213 66 55
Basım Tarihi: 25/12/2015

ANKARA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖZEL EĞİTİM DERGİSİ

Ankara University Faculty of Educational Sciences Journal of Special Education

2015

Cilt: 16

Sayı: 3

Nisan, Ağustos, Aralık aylarında olmak üzere yılda üç kez yayınlanmaktadır.

Yayın Türü

Akademik-Bilimsel Dergi, Yaygın Süreli Yayın

Yayın Sahibi

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Adına Fakülte Dekanı
Prof. Dr. Fatma HAZIR BIKMAZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Doç. Dr. Hatice BAKKALOĞLU

Editör

Doç. Dr. Hatice BAKKALOĞLU

Editör Yardımcısı

Yard. Doç. Dr. Bahar KEÇELİ KAYSILI

Teknik Koordinasyon Sorumluları

Öğr. Gör. Meral Çilem ÖKÇÜN AKÇAMUŞ

Araş. Gör. Şeyda DEMİR

Araş. Gör. Zeynep BAHAP KUDRET

Araş. Gör. Gamze ALAK

Akademik Danışmanlar Kurulu (Soyadına Göre Alfabetik Sırada)

Prof. Dr. Funda ACARLAR

Prof. Dr. Gönül AKÇAMETE

Prof. Dr. Füsün AKKÖK

Prof. Dr. Ayşegül ATAMAN

Prof. Dr. Ayla AYSEV SOYKAN

Doç. Dr. Hatice BAKKALOĞLU

Doç. Dr. Berrin BAYDIK

Prof. Dr. Şener BÜYÜKÖZTÜRK

Prof. Dr. Figen ÇOK

Prof. Dr. İbrahim H. DİKEN

Prof. Dr. Dilek ERBAŞ

Doç. Dr. Cevriye ERGÜL

Prof. Dr. Süleyman ERİPEK

Doç. Dr. Kimberly GILBERT

Yard. Doç. Dr. İ. Birkan GÜLDENOĞLU

Prof. Dr. Sema KANER

Doç. Dr. Necdet KARASU

Prof. Dr. Tevhide KARGIN

Yard. Doç. Dr. Bahar K. KAYISILI

Prof. Dr. Gönül KIRCAALÍ-İFTAR

Prof. Dr. Ahmet KONROD

Prof. Dr. Paul MILLER

Prof. Dr. Elif TEKİN-İFTAR

Prof. Dr. E. Rüya ÖZMEN

Prof. Dr. Mehmet ÖZYÜREK

Prof. Dr. Bülbin SUCUOĞLU

Prof. Dr. Jane SQUIRES

Prof. Dr. Seyhun TOPBAŞ

Prof. Dr. Yıldız UZUNER

Prof. Dr. Nihal VAROL ÖZYÜREK

Yayın İdare Merkezi

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Bölümü, Ziya Gökalp Bulvarı, Cebeci Yerleşkesi 06590 Cebeci, Ankara,
TÜRKİYE

Sürdürüm ve İletişim

Tel: 0 (312) 363 33 50 / Dahili: 3008-3013-3021 Fax: 0 (312) 363 61 45

E-posta: ozelegitimdergisi@gmail.com

Bu dergi 1995 yılından beri hakemli bir dergi olarak yayınlanmaktadır.
Tüm hakkı saklıdır. Bu derginin tamamı ya da dergide yer alan bilimsel çalışmaların bir kısmı ya da tamamı 5846 yasanın hükümlerine göre
Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dekanlığının yazılı izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt
sistemiyle çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

İÇİNDEKİLER

Araştırma Makaleleri

- Halil İbrahim TEYMEN* Az Gören Öğrencilerde Punto Büyütme, Büyüteç Kullanma ve Uyarlanmış Bilgisayar
Selda ÖZDEMİR Teknolojisinin Okuma Hızı Üzerindeki Etkililiği..... 195
- Selma AKALIN* Kaynaştırma Sınıfı Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşleri ve Gereksinimleri
..... 215
- Tevhide KARGIN* Anasınıfı Çocuklarına Yönelik Erken Okuryazarlık Testi (EROT) Geliştirme Çalışması
Cevriye ERGÜL 237
Şener BÜYÜKÖZTÜRK
Birkan GÜLDENOĞLU
- Özlem MISIRLI TAŞDEMİR* WISC-R Temelinde Üstün Yeteneklilik Profil Analizi: Ankara İli Örneği 271
Cevriye ERGÜL

Derleme Makaleleri

- Pelin PİŞTAV AKMEŞE* Çocuklarda Öykülemenin Gelişimi ve Dilin Değerlendirilmesinde Kullanımı 293

Kongre ve Sempozyum Duyuruları

Özel Eğitim Dergisi Yazım Kuralları

Hakemler Kuruluna Teşekkür

İsteme Adresi: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Bölümü
06590 Cebeci - ANKARA

Tel: 0 (312) 363 33 50/3008-3013-3021 **Faks:** 0 (312) 363 61 45

CONTENTS

Research Articles

- Halil İbrahim TEYMEN* Effects of the Use of Enlarged Font Size, Magnifier, and Adapted Computer Technologies
Selda ÖZDEMİR on Reading Speeds of Students with Visual Impairments of..... 195
- Selma AKALIN* Opinions and Needs of Mainstream Classroom Teachers About Classroom Management
..... 215
- Tevhide KARGIN* A Study for Developing the Test of Early Literacy for Turkish Kindergarten Children
Cevriye ERGÜL 237
Şener BÜYÜKÖZTÜRK
Birkan GÜLDENOĞLU
- Özlem MISIRLI TAŞDEMİR* The Giftedness Profile Analysis Based on WISC-R in Ankara City Sample 271
Cevriye ERGÜL

Review Articles

- Pelin PİŞTAV AKMEŞE* Children's Narrative Development and Usage of Narratives in the Evaluation of
Language 293

Announcement for Conferences and Symposium

Notes for Contributors

Thanks to Editorial Board

Address: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Bölümü
06590 Cebeci - ANKARA

Phone: 0 (312) 363 33 50/3008-3013-3021 **Fax:** 0 (312) 363 61 45

Editörden...

Sevgili Okurlarımız,

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi'nin 16. cilt 3. sayısı ile karşınızdayız. Bu sayımızda emeği geçen yazarlarımıza, hakemlerimize, okurlarımıza ve Akademik Danışma Kurulu'muza huzurlarınızda çok teşekkür ediyorum. Burada öncelikle sizlere dergimizin bu sayısında yer alan dört araştırma ve bir derleme makalesini kısaca tanıtmak, daha sonra da bu sayıdan itibaren dergimizde yaptığımız bazı yenilikler konusunda sizlere bilgi vermek istiyorum.

Dergimizin bu sayısında yer alan ilk araştırma *Halil İbrahim TEYMEN* ve *Selda ÖZDEMİR* tarafından yürütülen “*Az Gören Öğrencilerde Punto Büyütme, Büyüteç Kullanma ve Uyarlanmış Bilgisayar Teknolojisinin Okuma Hızı Üzerindeki Etkililiği*” adlı çalışmadır. Bu çalışmada araştırmacılar az gören bireylerin okumada bazı güçlükler yaşadıklarını ve okuma becerisi ile ilgili düzenlemelere ihtiyaç duyduklarını vurgulamışlar ve az gören öğrencilerde punto büyütme, büyüteç kullanma ve uyarlanmış bilgisayar teknolojisinin okuma hızı üzerindeki etkililiğini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmaya Ankara ilindeki bir görme engelliler ilköğretim okulunun dördüncü sınıfına devam eden az gören üç öğrenci katılmış ve çalışmada dönüşümlü sağaltımlar deseni kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları, üç katılımcı öğrenci için de okuma hızını artırmada en etkili sağaltım tekniğinin büyüteç kullanma olduğunu göstermiştir.

Selma AKALIN tarafından yürütülen ikinci araştırmada “*Kaynaştırma Sınıfı Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Görüşleri ve Gereksinimleri*” belirlenmiştir. Araştırmada veri toplamak amacıyla, yarı-yapılandırılmış sorulardan oluşan görüşme formu geliştirilmiş ve bu form kullanılarak altı sınıf öğretmeni ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgular kaynaştırma sınıflarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin “kaynaştırma uygulamalarına ilişkin bilgi ve beceri sınırlılıkları” olduğunu ve kaynaştırma sınıflarında “sınıf yönetimi konusunda güçlük” yaşadıklarını göstermiştir.

“*Anasınıfı Çocuklarına Yönelik Erken Okuryazarlık Testi (EROT) Geliştirme Çalışması*” adlı üçüncü araştırma *Tevhide KARGIN*, *Cevriye ERGÜL*, *Şener BÜYÜKÖZTÜRK* ve *Birkan GÜLDENOĞLU* tarafından yürütülmüştür. Bu araştırmada Türkçe konuşan çocukların erken okuryazarlık becerilerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçecek kapsamlı bir ölçme aracına duyulan gereksinimden yola çıkılmış ve 60-72 aylık çocuklara yönelik standardizasyonu yapılmış bir erken okuryazarlık testinin – Erken Okuryazarlık Testi (EROT) - geliştirilmesini ve geçerlik ve güvenilirliğinin test edilmesi amaçlanmıştır. Örneklem grubunu Ankara ili kent merkezi sınırları içerisinde yer alan yedi merkez ilçede Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bağımsız anaokulları ile ilkokulların bünyesinde 60-72 aylık çocuklara eğitim veren sınıflarda öğrenim gören 403 çocuk oluşturmuştur. Çalışma çocukların erken okuryazarlık becerileri EROT kapsamında geliştirilen yedi alt test (Alıcı Dil, İfade Edici Dil, Genel İsimlendirme, İşlev Bilgisi, Harf Bilgisi, Sesbilgisel Farkındalık ve Dinlediğini Anlama) ile değerlendirilmiştir. Analizlerden elde edilen bulgular, EROT'un yedi alt test ile erken okuryazarlık becerilerini geçerli ve güvenilir şekilde ölçtüğünü göstermiştir.

Özlem MISIRLI TAŞDEMİR ve *Cevriye ERGÜL* tarafından yürütülen “*WISC-R Temelinde Üstün Yeteneklilik Profil Analizi: Ankara İli Örneği*” adlı çalışmada, Ankara'daki iki Bilim ve Sanat Merkezi'ne devam eden üstün yetenekli 503 öğrenci araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Analizler kapsamında öğrencilerin demografik bilgileri ile WISC-R, alt alan ve alt test puanları incelenmiş, WISC-R alt alan puan farkları ve alt testlere ilişkin betimsel istatistikler yapılmış ve Tek Örneklem Profil Analizi kullanılarak alt test değerlerine ilişkin profil oluşturulmuştur. Ek olarak, öğrencilerin güçlü ve zayıf özellikler sergiledikleri alt testler incelenmiştir. Sonuçlar, üstün yetenekliliği belirlenen öğrencilerin dilsel-sözel alanda, görsel-motor alana göre daha yüksek düzeyde performans gösterdiklerini ortaya koymuştur. Görsel uzamsal akıl yürütme, kavramsal ve mantıksal yargılama yeteneğine ilişkin performanslarının diğerlerine göre daha yüksek olduğu; yeni bir görevi öğrenebilme, dikkatini toplama ve soyut sayı kavramlarını kullanarak akıl yürütebilme, problem çözme, dikkati toplama ve sürdürme performanslarının ise düşük olduğu belirlenmiştir. Sonuçlar ayrıca öğrencilerin büyük bir kısmının en az bir alt testte kendi alt alan ortalamalarından önemli ölçüde farklılıklarını göstermiştir.

Dergimizin bu sayısında yayınlanan tek derleme çalışması *Pelin PİŞTAV AKMEŞE* tarafından yapılan “*Çocuklarda Öykülemenin Gelişimi ve Dilin Değerlendirilmesinde Kullanımı*” adlı çalışmadır. Yazar bu makalede çocukların kendini ifade etmek için en sık kullandığı sözel dili ifade biçimlerinden birinin öyküler/anlatılar olduğunu ve çocukların oldukça erken yaşlarda öykü anlatma becerilerini kazanmaya başladıklarını belirtmiştir. Araştırmacı, öyküleme analizinin çocukların, dil alanlarına ait bilgileri nasıl biraya getirdiği hakkında bilgi sağladığını, öykülemenin çocuklardaki gelişimsel ilerlemeyi açık bir şekilde gösterdiğini

ve sözlü dil gelişimini değerlendirmek için bir araç olarak kullanılabileceğini ileri sürmüştür. Yazar, öykülerin günlük konuşmalardan daha karmaşık dil yapısına sahip olduğu için öyküleme gelişiminin değerlendirilmesi ile gelecekteki dil gelişiminin yordanabileceğini, aynı zamanda erken dönem öyküleme becerisinin gelecekteki akademik becerilerin yordayıcısı olduğunu vurgulamış ve bu nedenle öykülemenin, dili öğrenme problemi olan tüm okul çağındaki çocuklarda müdahale hedefleri arasında yer alması gerektiğinin öne sürmüştür.

Bir önceki sayımızda yayınladığımız yazım kuralları ve örnek şablona ek olarak, bu sayıdan itibaren ilk kez karşılaşacağınız yayım kurallarını dikkatinize sunuyoruz. Dergimizin yeni yayım ve yazım kurallarına ve örnek şablona “<http://editor.ankara.edu.tr/index.php/ozelegt/about/submissions#authorGuidelines>” adresinden ulaşabilirsiniz. Yeni yayım ve yazım kuralları ile örnek şablonun dergimize erişiminizi kolaylaştıracağını ümit ediyoruz.

Dergimizdeki bir diğer değişiklik ise, dergimize gönderilen tüm makalaların iThenticate paket programı ile benzerlik incelemesinden geçirilecek olmasıdır. Alanyazında bilimsel çalışmalarda %10-30 aralığına kadar benzerlik oranının kabul edilebilir olduğu belirtilmesine karşın, %30 yüksek bir oran olarak görülmektedir (Shafer, 2011). Editörler Kurulu’muz tarafından dergimizde maksimum benzerlik oranını %15-20 olarak kabul edilmiştir. Benzerlik incelemesi yapılan süreçte her çalışmanın yazılım aracılığıyla ortaya çıkan eşleşmeleri derinlemesine incelenerek gönderme ve atfı doğru olan eşleşmeler ayıklanacak, ayıklama sonucunda kalan eşleşmeler incelenerek hatalar tespit edilecek ve Editörler Kurulu için raporlaştırılacaktır. Editörler Kurulu her çalışmanın intihal denetim raporu ışığında çalışma hakkında nihai kararını verdikten sonra bu raporu ve kararı gerektiğinde yazar(lar) ile paylaşacaktır.

Burada bir önceki sayımızdaki bazı gelişmeleri ve değişiklikleri de bir kez daha sizlerle paylaşmak isterim. İlk olarak, dergimizin TÜBİTAK ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı, ProQuest Political Science Journals ve EBSCO Host taranmakta olduğunu bilgilerinize sunuyorum. Önümüzdeki dönemde SSCI başta olmak üzere diğer indekslerde taranmak amacıyla başvurularımızın sürdüğü haberini de sizlere vermekten sevinç duyuyorum. İkinci olarak, dergimiz bir önceki sayıdan itibaren Açık Dergi Sistemi’ne (Open Journals System-OJS) geçiş yapmıştır. OJS sistemine geçişle birlikte tüm başvuru ve değerlendirme işlemleri <http://editor.ankara.edu.tr/index.php/ozelegt> adresinden yürütülmektedir. Bu nedenle tüm okuyucularımız, yazarlarımız, araştırmacılarımız ve hakemlerimizin öncelikle OJS sistemine kayıt olması gerekmektedir. Sizlerin en kısa sürede sisteme kayıt olmanızın hem okuyucu, hem yazar hem de hakemlik süreçleri için önemli olduğunu hatırlatmak isterim. Son olarak, dergimizin Twitter (<https://twitter.com/ozegderforum>) ve Facebook (<https://www.facebook.com/ozelegitimdergisi?fref=fb>) sayfalarının bulunduğunu bir kez daha belirterek, bu sayfaları takip etmeniz dergimizi daha da zenginleştireceğini vurgulamak isterim.

Sizlerin huzurunda bu sayımızın da zamanında çıkması için yoğun çaba harcayan Editörler Kurulu’nda yer alan çalışma arkadaşlarım Editör Yardımcısı Yard. Doç. Dr. Bahar KEÇELİ KAYISILI, Teknik Koordinasyon Sorumluları Öğr. Gör. Meral Çilem ÖKÇÜN AKÇAMUŞ, Araş. Gör. Şeyda DEMİR, Araş. Gör. Zeynep BAHAP KUDRET ve Araş. Gör. Gamze ALAK’a huzurlarınızda çok teşekkür ediyorum. Sonsuz enerjileri ve sabırları ile zorlu çalışmalarını keyfe dönüştürüyorlar...

Bu sürece katılımları ve katkıları için okurlarımıza, yazarlarımıza ve hakemlerimize çok teşekkür ediyorum ve süreçte yaşanabilecek küçük sorunlar için anlayış göstermenizi rica ederek saygılarımı sunuyorum...

Doç. Dr. Hatice Bakkaloğlu

Kaynak: Shafer, S. L. (2011). You will be caught. *Anesthesia & Analgesia*, 112(3), 491-493.